

Besorgnissen erfüllt. Ich¹⁾ kann nicht zur Überzeugung gelangen, dass diese Massnahmen für den Kriegseinsatz im ganzen Umfange unerlässlich wären; dagegen befürchte ich²⁾ eine Störung, wenn nicht Schädigung des tschechischen Wirtschaftslebens. Da ich³⁾ in den Augen der Öffentlichkeit für die Entwicklung der Verhältnisse verantwortlich gemacht wird, würde meine⁴⁾ Person durch die angekündigten Massnahmen in eine schwierige Lage geraten; deshalb möchte ich⁵⁾ den Herrn Wirtschaftsminister Dr. Bertsch ersuchen, die Notwendigkeit der geplanten Massnahmen nochmals zu überprüfen.⁶⁾

KPR, T 155/43; koncept, strojopis.

511

1943, konec května. Stockholm. — Informace Ing. Schediwého, Němce z tzv. protektorátu, československému zpravodaji ve Stockholmu o poměrech v Terezíně.

Č.j: 1050/43

Tajné!

O P I S

Zprávy ze Stockholmu z konce května 43.
(Politické zprávy č. 37).

Inž. Schediwy, který se právě vrátil do Prahy po několikadenním pobytu ve Stockholmu, je „Volksdeutscher“, který však více než 20 let žil v Praze, kde pracoval v automobilové branži. Byl též dlouholetým spolupracovníkem „Prager Tagblatt“. Je mu asi 35 let. Zde studoval plynové generátory. Sch[ediwy] za republiky se nikdy politicky neexponoval; mám za to, nebyl a není nacista, mám-li soudit jen podle jeho výroků nýbrž i podle jeho pražské společnosti. Je to kroužek lidí, kteří pevně věří ve vítězství Spojenců. Sch[ediwy] zahájil rozhovor se mnou slovy: „Řeknu Vám vše, co Vás může zajímat a o čem jsem informován a poprosím Vás, abyste mne informoval o tom, co se děje ve světě“. Byl však velmi dobře informován o vývoji. Řekl, že jeho známí, ačkoliv jsou přesvědčeni o spojenecké invasi, nevěří v její brzké uskutečnění. Co ho nejvíce zajímalo, bylo potvrzení anglických údajů o přidělení potravin v Anglii: číslice anglickým rozhlasem jmenované se jim zdály být příliš vysoké. Nejdůležitější body z mého rozhovoru s Schediwym:

- 1.) Sch[ediwy] potvrdil, že Škodovka nebyla zasažena jedinou anglickou bombou.
- 2.) V Terezíně žije nyní 60 000 lidí. Většinu těchto lidí se daří velmi špatně. 400—500 spí v jednom sále. Jen ti, kteří jsou v Terezíně již od listopadu 1941 (členy t.zv. „Aufbaukommando“) jsou ubytováni v pokojích pro 3—5 osob. Strava:

ráno: černá káva a chléb

v poledne: brambory nebo bramborová kaše,

večer: černá káva a chléb.

Že je chléb velmi špatný, soudí inž. Sch[ediwy] podle toho, že známý v Terezínském táboře, jemuž posílal kus chleba ne velmi dobré jakosti, s nejvřelejším díkem vzkázal, že tak dobrý chléb už dlouho nejedl. Jednou za dva týdny dostávají guláš; těžce pracující pak „směšně malý“ zvláštní přídělek margarínu a cukru. Dovoleno jest, posílati obyvatelům tábora balíky. Tyto zásilky nesmí však obsahovat: konzervy, cigarety, peníze, ovoce, zeleninu, medikamenty, toal. potřeby. Jest také zakázáno posílati v balících zprávy. Dovoleno jest posílati: nárezové pečené maso, knedlíky, buchty, nakrojenou vánočku, luskoviny, makarony, nudle, cukr, koření, ketchup (mnoho z těchto věcí nelze koupit). Pomocí českých četníků a železničářů, kteří takto riskují svoje životy a podplacených Gestapáků lze však dosti často a pravidelně dovážeti do Terezína za zády něm. úředníků relativně velká množství potravin, cigaret a i peníze. Ceny na černé burse v Terezíně jsou tyto:

^{1), 2), 5)} Slovo „Ich“ bylo vepsáno dodatečně rukou na místo slova „Er“.

³⁾ Slovo „Ich“ bylo vepsáno dodatečně rukou na místo slov: „der Herr Staatspräsident“.

⁴⁾ Slovo „meine“ bylo vepsáno dodatečně rukou na místo slova „seine“.

⁶⁾ Viz také dokument KPR, k T 275/44.

1 cigareta stojí Kč 17—35 (podle množství, které jest k dispozici)

1 kilo margarínu Kč 2000

1 citron Kč 150

1 1/2 kila chleba Kč 200

Počet úmrtí: 70—200 případů měsíčně. Než jsou židi transportováni do Terezína musí projít 3 denní karanténou v starém Veletržním paláci. Mají-li internovaní s sebou kufry jsou jim tyto pravidlem zabaveny i s celým obsahem. Obleky a šaty tímto způsobem konfiskované jsou pak rozdávány mezi obyvatelstvem v bombardovaných krajích Německa.

3.) V Protektorátě bylo zatím přestaveno 10000 automobilů na gener. plyn — počet prý rel. mnohem větší než v Říši. Jelikož není dostatek dříví, musí Němci používat „Schwelkoks“.

4.) Mezi Duchcovem a Mostem byla zařízena velká továrna na vyrábění synt. benzínu.

5.) V Protektorátě žijící příbuzní členů čs. vlády a státní rady v Londýně, jsou-li zatčeni po nějakém rozhlasovém projevu z Anglie, nejsou posíláni do obvyklých koncentráků, nýbrž do Osvietimi nebo do Mauthausenu, odkud se nikdo živ nevrátil.

6.) Všeobecná nálada mezi býv. členy SDP v Sudetech: „Dříve židé nás vykořisťovali, ale mohli jsme se najíst; teď jsme vykořisťováni Němci a máme hlad.“

KPR, J. Smutný, XI/12—13; opis, strojopis.

512

1943, červen 21. Ženeva. — K. Krofta a E. Lány zaslali E. Benešovi jménem Přípravného revolučního národního výboru a skupiny českých spisovatelů program, obsahující názory na budoucí uspořádání československého státu, na řešení německé otázky a sdělení, že demokratické skupiny nemají dosud spojení s komunistickým odbojem.

Krofta 21./6.

Ž[eneva] 270.

Ze Ž[enevy] 21. VI. 194[3]

Min[istr] Kr[ofta] a dr. L[ány], jakož i nejmen[ovaní] spis[ovatelé] pode[psa]ví zn[ámý] manifest spis[ovatelů] Ā(?), vypravili ke mně j[ako] posla šv[ýcarského] prof[esora] hudby v Praze Marcela Bornanda, který přinesl tyto vzkazy skupiny uved[ených] osobností pro p[ana] pres[identa].¹⁾

a.) Děkuji p[anu] pres[identovi] za aktivitu, zejm[éna] v S[ovětském] S[vazu].

b.) Dávají mu na věd[omí] svůj progr[am] shrnutý do čtyř bodů, které nazývají praž[skými] body.

1. Češi si přejí rep[ubliku] svob[odnou] a nez[ávislou]. Má-li vstoupit ČSR do skupiny států musí se tak státi jen se souhlasem a v přát[elství] k Rusku.

2. Dr. B[eneš] je uznáván za ústavního a zákonného pres[identa] a j[eho] vláda je vládou ústavní. Chtěli svolat st[álý] výbor parlamentu, ale nemohou t[ak] učiniti, protože někteří j[eho] členové jsou nespolehliví, j[ako] Gajda a proto, že stálý výbor je vybudován na zákl[adě] starých stran, o nichž lid nechce nic slyšet. Přeje si jen 3 strany.

3. Každý Němec bude občanem Říše a v ž[ádném] případě se nebude moci mísi do věcí státu našeho. Jmění Němců bude konfiskováno a Němci souzeni za zločiny spáchané. Věrní Němci dostanou povolení k pobytu v zemi j[ako] cizinci.

4. Reparace.

a.) Všechny majetek Němců musí být zabaven, aby ručil za náhradu škod.

b.) ČSR má mít j[ako] ost[atní] spojenci v Něm[ecku] vyhrazenou zonu, aby mohla z ní sama čerpat náhradu škod.

c.) Němci musí býti j[ako] dělníci k dispozici ČSR pro opravné práce na území ČSR. P[an] prezident je žádán, aby nebral záruky vůči minoritám, neboť Čechy jsou hospodářsky ruinovány a vše bylo transferováno do německých půjček.

Dále k těmto bodům sdělují jmenovaní, že před přích[odem] p[ana] p[residenta] do vlasti se

¹⁾ Jde patrně o výzvu československých spisovatelů „Věrní zůstaneme!“ ze dne 15. května 1938. Viz sborník dokumentů M. Lvové a J. Novotného „Chtěli jsme bojovat“ I., Praha 1963, str. 337—341.